

Lite vett och etikett inför Årsfesten

Klädsel

På årsfest bärs festdräkt med akademiska ordnar. I praktiken betyder det här frack eller mörk kostym för herrar och långklänning för damer. Med dessa bärs utmärkelsetecken, nationsband o. dyl.

Frack

Fracken består av svart frackkappa och svarta byxor med svarta revärer. Till fracken bärs vit frackskjorta, vit fluga och väst. På dagstillställningar används svart väst, men oftast enbart i herrsällskap. På kvällstillställningar bärs vit väst och gränsen mellan dag och kväll är kl.18. Till fracken används svarta långa strumpor, så långa att benet aldrig syns. Lackskor används till frack. Till fracken används inget armbandsur, istället kan man t.ex. ha en fickklocka (s.k. rova).

Mörk kostym

Den mörka kostymen är svart eller mörkblå. Till den bärs vit skjorta och en diskret slips. Till mörk kostym används svarta långa strumpor, så långa att benet aldrig syns. Skorna skall också vara svarta och festliga.. Med den mörka kostymen får man bära armbandsur.

Långklänning

Under denna benämning ryms både balklänningar och aftonklänningar. Huvudsaken är att klänningen är tillräckligt lång och att den är värdig. Egentligen borde klänningen nå ända ner till skon, men viktigt är att vaden täcks helt. Klänningens färg eller material spelar ingen roll, blott den är festlig. Klänningens ärmlängd kan variera från ärmlöst till lång ärm. Observera dock att man måste ha axlarna täckta, t.ex. med sjal, bolero eller festlig jacka, ända tills kvällsprogrammet börjar, d.v.s. tills man sätter sig till bords. Till långklänning passar det bra med handskar som kan vara långa eller korta och i princip vilken färg som helst. Skorna är festliga klackskor eller festsandaler. Handväskan är liten och får gärna vara av samma material som skorna. Vill man bära klocka skall den vara festlig och diskret. Smycken väljs enligt egen smak, huvudsaken är att de passar med klädseln. Armband och ringar bärs ovanpå handskarna, förutom förlovnings- och vigselringar. Till långklänningen bärs naturligtvis festfrisyr.

Akademiska ordnar och annat påhäng

Till festdräkten bär man band som visar vilka organisationer man tillhör, d.v.s. kårband, nationsband, specialföreningsband osv. Dessa säljs på respektive kanslier. Herrarna bär banden under västen, snett från höger axel neråt mot vänster sida. Banden skall ligga mellan andra och tredje knappen på frackskjortan, ändarna kan t.ex. fästas vid hängslena. Kvinnorna bär oftast banden som rosett och den fästs på klänningen vid vänster bröst. Olika föreningar viker sina rosetter lite olika, så det kan löna sig att kolla upp det. Om man bär flera band eller rosetter, bärs de i "rangordning" så att studentkårens band bärs överst, sedan nationernas och underst föreningarnas. Utmärkelse-, heders- och högtidstecken bärs på vänster sida om inte annat bestäms för ett specifikt tecken.

Festen

Solenn Akt

Solenna Akten hålls före banketten och denna är den högtidligare delen av Årsfesten. Hälsningar från vänföreningar och eventuella andra uppvaktningar framförs vid detta tillfälle. Damer, kom ihåg att axlarna bör vara täckta under Solenna Akten.

Cocktail

Under cocktailen kan man gå runt och bekanta sig med de andra gästerna och med sittordningen. Damernas axlar är fortfarande täckta. Herrarna letar rätt på sin bordsdam, men ingen går in i salen förrän marskalken ger besked om att middagen är serverad.

Bankett

De viktigaste gästerna sitter för det mesta vid ett hedersbord; honnörsbordet. Dessa gäster går sist in i salen och blir presenterade för de övriga gästerna medan de i tur och ordning blir ”inknackade”. Alla andra ska alltså ha hunnit slinka sig in före dem. När alla gäster, inklusive honnören, står vid sina platser, bärs fanorna in. Vänd dig så att du följer Finlands fana. Då värdinna för festen sätter sig gör alla andra det. Herrarna hjälper sin bordsdam med stolen och sätter sig själv därefter. Eftersom man inte får bära handskar vid middagsbordet, tar man dem av sig och placerar dem i famnen tillsammans med handväskan, under servetten. Ingenting onödigt får läggas på bordet. När man en gång satt sig vid bordet, stiger man inte upp förrän varmrätten är utburen. Denna regel har inga undantag. När damen vill stiga upp från bordet skall hennes kavaljer hjälpa henne med stolen.

Sång

Sångledaren har en mycket viktig roll på Årsfesten. Han bestämmer när det sjungs och vad som sjungs. Det finns tillfällen då enstaka gäster kan börja en sång, detta sker dock alltid med sångledarens tillstånd. När sångledaren har ordet är alla andra tysta, likaså när marskalken har ordet eller någon håller tal. Det bör även respekteras att man inte äter då någon håller tal, men om man blir törstig kan man diskret ta en klunk vatten.

Förrätten

Efter att alla satt sig till bords, presenteras sångledaren som i sin tur sätter igång med Helan, vilket inleder förrätten. Efter varje snapsvisa skålar man: man höjer snapsglaset i höjd med andra frackknappen samtidigt som man vänder sig mot sin bordsdam/-herre (d.v.s. herrarna åt höger och damerna åt vänster), ser denna i ögonen, nickar och säger ”skål”. Samma procedur görs med personen som sitter på andra sidan och sist med personen som sitter mitt emot. Därefter dricker man. Nu får man börja äta. Till förrätten använder man de bestick som är placerade längst ut från tallriken. Till förrätten dricks förutom snaps också öl. Vatten kan drickas genom hela middagen. Ölen dricks ur det glas som står framför ölflaskan. Den andra snapsen serveras genast efter att Helan sjungits. Om du inte har druckit upp den första, kan du hålla den i kaffekoppen så att du får en hel påfyllning.

Huvudrätten

Till huvudrätten borde man inte snapsa (men det gör man i alla fall, det finns helt

enkelt för många bra snapsvisor!), däremot dricks det vin. Till vinet sjungs det vinvisor och i motsats till snaps får man dricka vin även då det inte sjungits. Huvudrätten äts med de bestick som finns närmast tallriken och man får börja äta när de som sitter närmast runt en har fått sin mat.

Konferens

Rökning i salen är under inga omständigheter tillåten. Vill man röka kan man göra det utomhus under konferensen. Konferensen hålls på toaletterna efter att huvudrätten är utburen. På konferensen kan man diskutera stämningen, röka eller eventuellt ta sig en hatt. Kom dock ihåg att Kåren är en restaurang som vilken annan, det är alltså viktigt att man inte viftar alltför mycket med fickpluntan framför Kårens personal. Konferenser är rätt frisläppta, men de får inte störa programmet inne i festsalen.

Efterrätt

Efterrättsbesticken finns ovanför tallriken. Dekorationskex o. dyl. får ätas med händerna.

Kaffe

Kaffet avnjuts inte i samband med utan efter efterrätten. Till kaffet serveras punsch och oftast choklad. Till punschen hör också en del ritualer, men dem kan man säkert lära sig på stället. När middagen är avnjuten och kaffet är slut, avslutas banketten med ”O gamla klang och jubeltid”. Andra versen finns oftast tryckt i sångbladet, men skall aldrig sjungas i fredstid. Under sista versen hör det till att man stiger upp, och efter det får man inte längre sätta sig på sin egen plats.

Dans

Den första dansen dansar du med din bordsdam/-kavaljer, den andra med den som suttit på din andra sida och sedan med den som suttit mittemot. I regel dansar man två danser med samma person, även om det kallas en dans.

Nachspiel

Efterfesten inleds några timmar efter att banketten tagit slut. Transport från Kåren ordnas. För de hungriga serveras nattmat och för de törstiga diverse drycker. Festen fortsätter vanligen in på småtimmarna.

Sillfrukost

Sillisen börjar klockan 12 nästa dag och hit får du komma klädd hur som helst, halare rekommenderas!

Delvis plockat ur Åbo Akademis Studentkårs guide om årsfestetikett ”Hatten och handskarna”, finns i sin helhet att få på kårkansliet.